

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, September' 18-dikán 1818.

Spanyol Ország.

„A' Spanyol Ministerok, így szólnak az Anglus újságok, lét kézre fogták a' dolgot. A' külső dolgokra ügyelő Minister segítő társakat verbuál az elpártolt plántatartományoknak meghódíthatóságokra. A' finántziára ügyelő Minister mindenféle akadályokkal kéntelenítettik küszködni, a' hova járult mostanában az is, hogy Biscaya és Navarra tartományok, privilégiumjaikhoz akarják tartani magokat. Az igasság' Ministerének sok dolgot adnak az idegen országokra futott Spanyoloknak a' megkegyelmezésért való esdekléseik, kik az utóbbi botsánathirdetésen fundálják esdekléseiket. A' Hadi Minister, kiről meg lehet vallani, hogy már néhányféle hasznos újításokat végrehajtott: a' Kadiksinagy expeditziónak dolgában nagyon érzi, hogy nincs pénz, melly miatt nagyon lassú lépésekkel halad a' hajóknak úthoz való készítése. Még az Áfrikai partokon uralkodó pestis is ide járul, a' melynek Spanyolországból való kiszorítására sok költséget okoz, azért, hogy a' partokat kordon által kell őriztetni, hogy a' pestises hajók ki ne lőhessenek. Mexikónak az insurgens Gerillások megszűnés nélkül alkalmatlankodnak; zsi bonganak mint az cresztő raj; 's Páter Torres is még mind üzi ott a' maga elkezdett munkáját. Generális *Osorioról* (Chiliben) és *Moriloról* (Veneczuélában), mostanság egy szó-tagot se' lehetett hallani.“ — *Humboltnak* Uj - Spanyolországról írott nagy

munkáját Spanyol nyelvre is lefordították; és ez nagy figyelemmel olvastatik.

Ugy látszik, hogy a' Spanyoloknak Amériktában még az Indusokkal (az eredeti földnéppel) is tusakodni kell. Valami utasok, kik Amériktából az insurgens vidékekről jöttek és Portsmouthhoz szállottak ki, azt beszélik, hogy (Anglus) Oberster Macdonaldot, ki nem régen az insurgenseknél szolgálatra állott, két mas Anglus tisztekllel egygyütt, egy Indus emberekből álló csoport elől találván és Spanyoloknak tartván, őket szörnyű méreggel megtámödtá 's megöldöklötte. Azt is beszélték ugyan ezen utasok, hogy *Brionnak*, a' Veneczuélai tengeri vezérnek oly nagy hajós serege van, hogy a' Spanyol hajós sereg ötöt, noha néhány versben megtámödhatta volna, meg nem merte támadni. Még tsak valami segedelmet várt az insurgens vezér, 's a' volt plánuma, hogy e' megérkezvén ekkor osztán ő fogja felkeresni 's megtámödni a' Spanyolokat.

Azok ellen, a' kik úgy vélekednek, hogy az Europai Hatalmasságok nem eszközölhetik ki azt, hogy Spányolországhoz az ő elpártolt tartományai visszátérjenek, ekképpen közli Ministeri gondolkodását a' Londoni Kurir: — „Miért ne telyesitenék az Öszszeszövetkezett Hatalmasságok Spányolország' meghívását? 's miért ne eszközlenék barátságos közbenjárások által az anya ország és az ő elpártolt tartományai között való megengesztelődést? Mi úgy itélünk, hogy bajos lennie megmutatni azt, hogy ők ezen magok-

viselete által a' nemzeti vagy erköltsi törvényeknek egészes észszel megegyező princípiumait megsértének. Hisze' Spanyolország is az Európai Monárkhák' nagy familiájához tartozik, és aláírta eme' Szövetséget, melly által ezek egymásnak, szükséges esetekben, költsönös segedelmet ígértek. De ha semmi efféle alkú, semmi Szövetség, semmi költsönös kezeségvállolás nem volna is köztök, mi akadályoztathatná-meg őket abban, hogy a' hadakozás' inségeit félbeszakasszák? Ha a' Monárkhák' uralkodásra célzó próbákra adják magokat, azért gyaláztatnak; ha magokat a' közönséges békeségnek fenntartására öszszetsatolják, kiteszofoltatnak; ha abba megegyeznek, hogy egy Országlószerék és plántatartományai közt, közbenjárói munkát tegyenek, ekkor átkoztatnak. Ez a' mi időnkben a' Királyok' irigylésreméltó sorsa, mellyet tsak a' bitangolás (usurpálás') virtusai és az illegitimumság' érdemei által kerülhetnének-el! Hogy Spanyolországnak a' maga. Amerikai tartományajához kétségbehozhatatlan jusa van, tsak azok tagadhatják, kik e' világon minden thronusoknak jussaitak felfordítani szeretnének. Ezen tartományokat Spanyolország: hódoltattameg legelőször; ő szállított oda plánta nemzeteket; vérevel 's kintsével védelmezte őket; az ő uralkodása alatt kaptak erőre 's jutottak érett állapotra; 's mellyik Hatalmasság mondhatná neki ma, hogy azokhoz való igasságos jusairól mondjon-le? Tsak szerentsevadászó rebellisek mondhatják ezt, a' kik kard által akarják megnyerni azt, a' minek a' pallérozott élet' mesterségei által lehető megszerzésére, sem virtússok, sem szorgalmatosságok, sem talentomjok nintsen. Hát tsak ezek legyenek-é a' bírák! Ez a' tudomány minden egyébre ráillene, tsak arra nem, a' mi a' törvényekkel, erköltsiséggel, 's társasági rendel megegyez!

Spanyolország most betsületes feltételeket ajánl a' maga engedetlen alattvalójának; mindent, sőt többet ígér nékik, mint a' mit magok kívántak. Abba is megegyez, hogy mindennek megtscelekvésére kész leszen, a' mit Európának egypontra öszszegyülekező böltscssége, tölle kívánni fog. Ha a' függetlenség' (mert most minden függetlenség, a' mi a' törvényes hatalom alá bótshatóság jó rendjével ellenkezik), ha mondom a' függetlenség' tsalárd képiért a' megígért jók magvettetnek, mi által nem láthatjuk azt, hogy az Öszszeszövelkezett Hatalmasságok miben hágnák által a' magok hivatalos munkássága' (aktivitássá') határát, ha az ellentállás' törvényekkel ellenkező lelkét boldogtalan útjában megakadályoztatni iparkodnának. Spanyolország igen gyenge arra, hogy a' rosszszan erőt vehessen: de azért, hogy igen gyenge, meg kell-é neki azt tiltani, hogy magának segítő társakat keressen? Vannak a' tselekedeteknek oly közönséges princípiumajai, mellyek a' nemzetekkel éppen oly közösök mint a' magános személyekkel; azokra úgy reájok illenek, mint ezekre; pedig ki volna oly bolond, a' ki egy, a' maga előbbeni iparkodásai által egyengült embernek ezt mondaná: Te hibába várod, hogy barátaid segítségdre mennyenek, mivelhogy úgy elgyengültél, hogy magadat már nem oltalmazhatod.

A' *Morning Chronicle* más kütfőből vévén erősségeit, ezen tárgy eránt a' Kurirral ellenkezőképpen okoskodik: de a' tsak Angliában Amerikában módi, hogy a' politikai újságlevelek egymással így vetélkedjenek. Egyebek közt azt is mondja a' *Chronicle*, hogy ha a' Kurir' okoskodásai bevételődhetők lettek volna 's volnának, úgy se' Nagy Britannia se' Észak-Amerika nem állának ma azon poltzon, a' mellyen állanak. Azt mondja, hogy az Északi Amerikai Egygyesült Státusok' népessége 1749-ben alig telt egy millió

lelkekre, most 10 $\frac{1}{2}$ millióra telik. Végre azt jövendőli, hogy a' melly Amerikai tartományok a' magok függetlenségüket már kihirdették, azt meg is fogják tartani. Az Északi Amerikai Egyesült Státusok' sarkalatos principiuma (mondja ezen újság) eleitől fogva a' volt, hogy magát semmi Európai politikai zűrzavaros környüállásokba belé ne avassa, azért, hogy az Európaiaknak se' legyen okok magokat az Amerikai dolgokba elegyíteni. — De ez mind tsak okoskodás.

Északi Amerika.

Azok a' kivándorlott vagy számlávetett Frantziák, kiknek az Egyesült Státusok az *Alabama* vidékeken bizonyos esztendőik alatt lefizetendő árron lakásra 's megmivvelésre való földet adtak vala, ezt oda hagyván, mint más izben is említtettük, hajóra ültek 's a' *Louisianai* partokhoz evezvén, *Texas* tartományában *Trinidad* nevü viz mellett választottak magoknak megtelepedésre való helyet, 's onnét ilyen Nyilatkoztatást bocsátottak világ elejébe: —

„Azon egy nemü viszontagságok' sokasága által, mellyek bennünket hazánkból elkergettek 's nagy hirtelenséggel a' világ' külömbkülömb részeire elszélesztettek, egy csoportba gyűjtetvén, eltökéltettük magunkban, hogy oly menedék helyet keressünk magunknak a' megtelepedésre, a' hol szerentséllen történeteinkre visszaemlékezni 's azokból hasznos tanúságot kihozni, szabadságunk lehessen. Szélesen kiterjedő vidékek veszenek körül bennünket, oly vidékek, mellyek minden pallérozott emberektől elhagyattatva vagynak, és a' mellyeknek tsak némelly pontjaikon laknak vagy járkálnak által-meg-által az Indus familiák, mellyek tsak vadászattal elégedvén-meg, ezen éppen oly termékeny mint széles kiterjedésü vidékeket, pusztán állani engedik. A' balszerentse által, melly

azonközben felemeli hátországunkat inkább hogy sem földhöz verné, üldöztetvén, éltünk azzal az eredeti jussal, mellyel a' természet' teremője minden embert megajándékozott, 's letelepedtünk ezen helyen oly célzással, hogy ezt munkánk által termékennyé tegyük, 's megnyerjük tőlle azt, a' mit a' föld az állhatatos szorgalmatosságától megtagadni soha se' szokott. —

„Mi senkinek kárt nem teszünk; nints semmi ellenséges célzásunk. Békességet 's barátságot kívánunk minden körületünk lakozóktól, 's haládatosok leszünk azok eránt, a' kik hozzánk ezen jó akarattal fognak viseltetni. Mi a' pallérozott nemzetek' vallásaikat, törvényeiket, erköltseiket, szokásaikat, bévett rendtartásaikat tiszteletben fogjuk tartani; valamint szintén az Indus népek' függetlenségét, szokásaikat 's életek' módjait is, kiket mi sem az ő' vadászatjokban sem egyéb foglalatoskodásaikban akadályoztatni nem fogunk. Mind azokkal, kiknek tettzeni fog, társaságban élni, barátságot tartani, 's kereskedést folytatni fogunk. Magunkviselte békességes, munkás, és szorgalmatoskodó fog lenni; a' mennyiben tőlünk ki fog telni, készek leszünk használni másoknak is, 's a' jót jóval fogjuk fizetni. Azonban, ha tsakugyan lehetséges találna lenni az, hogy állapotunk nem tekintetvén, még ezen pusztaságokon is, a' hol megmaradásra való helyet kerestünk, üldöztetni találnánk, kérdjük minden okossággal felruházott emberektől, hogy ezen esetben nem lenne-é nekünk az ellentállásra legigazabb jusunk? Mi eltökéltettük magunkat. Nekünk fegyverünk van. Mint a' miénkhez hasonló állapotban minden emberek tselekedtek, bennünket is, megtartatásunkról való gondoskodás indított arra, hogy fegyverre szert tegyünk. A' föld, mellyen megtelepedtünk szemléője fog lenni annak, hogy győzedelmes-

kedünk, vagy meghalunk. Itt vagy tisztességes és szabad életet, vagy temető helyet akarunk találni, mellyért tisztelni fogják emlékezetünket az igasságos emberek. De jó resultátumját várjuk letelepedésünknek; 's a' midőn jövődöbéli magunkviseletének princípiumait közönségesen kihirdetjük, arra fordítjuk legelső gondunkat, hogy közönséges helybehagyást nyerhessünk: —

Mi azon helynek, a' hol plánta népünk megtelepedett, ily nevet adunk: *Champ d' Asyle (Menedék Mező)*, Ezen nevezet, melly minket a' mi szerentsetlen történetcinkre emlékeztet, arra is nogátni fog bennünket, hogy sorunkat helyheztesük erős lábra, házi istencinket plántáljuk által ezen idegen földre, egy szóval, hogy fundáljunk új hazát magunknak. Ezen plánta nép, valódiképpen szollván, szántóvető 's kereskedő nép fog lenni: tsak önnön megtartására nézve veszen magára katonai ábrázatot. *Cohorsokra* osztatik-fel; minden *Cohorsnak* leszen egy vezére, feje, a' ki minden azon Cohorshoz tartozó személyeket laistromba ír és számba tart. A' közönséges laistromkészítést, melly minden Cohorsok' laistromát magában foglalja, a' plánta nép' Igazgatószéke folytatja. A' Cohorsok egygyütt vagy egy helyen, egymással öszszetsatolódva maradnak, hogy minden megbántatás ellen bátrak lehessenek, 's különvctetve mindenik tsendességben élhessen a' többiek védelme alatt, Haladék nélkül egy törvényez könyv készítettik, hogy a' tulajdon és szcinély' bátorságáért kezességül szolgáljon, az igasságtalankodást meggátolja 's elnyomja, a' népnek bekességet szerezzen, 's a' gonoszoknak mesterkedéseiket semmivé tegye.“ — Költ *Champ d' Asylében*, *Texas* tartományában, Május' 11-dik napján 1818-ban.“

Nem nagyon régi levelekben olvastuk volt 's irtuk is, hogy ezen Frantzia

plánta tartománynak fundálója Generális Lalemand legyen, a' ki előbb tsak 120 emberekkel ment oda Philadelphiahól, 's ott azonnal sántzok által vette körül plánta népetskéjét, de sok barátait várta oda: 's hogy azolta jó számra kellett szaporodniok, mutatja a' felhozott proklamátzio, melyben a' mondatik, hogy a' plánta nép *Cohorsokra* osztott, a' melly Cohorsok oly közel lanknak egymáshoz, hogy ha bántják valamelyiket, a' többek azonnal segítségére mehesse nek. — A' helyről, a' hol ezen jövőnyek megtelepedtek, azt írják, hogy a' Trinidad vizének a' Mexikoi öbölbe való szakadásán feyül 3 orányira esik, ezen víz mellett, a' Mexico és Louisiana közt fekvő közös határon, *Texas* nevű tartományban, mely oly nagy, hogy 10,948 □ mértföldet foglal kiterjedése, 's lakosainak száma alig telik 21 ezerre. A' Spanyolok és Egygyesült Státusok között ezen tartomány felett is vetekedés uralkodik. A' Spanyolok azt mondják, hogy Mexikohoz tartozik, tehát övék; az Egygyesült Státusok pedig, hogy a' Louisianai határon belől esik, tehát övék; mert ők Louisianát egészesen megvásárlották Napoleon idejében a' Frantziáktól.

A' *Trinidad* torkától nem messze egy szigeten épült valami *Galveston* nevű erősség, a' hol többire most egy majd más tengeri harania vezér szokott tartozkodni. Most valami *Lafitte* nevűről írják, hogy ott fészkelte-meg magát. Nevére nézve ez is Frantziának látszik lenni.

Orosz Birodalom.

Sándor Császárról, ki már eddig hasonlóképpen útnak indult Aachen felé, azt írják, hogy Decemberben *Petersburgba* visszaérkezni szándékszik, 's minthogy visszafelé való útjaker Bétsben is megállapodni akar egy időskéig, tehát mind ezekből azt hozzák-ki,

hogyan az Aachen-i Congressus nagyon rövid ideig fog tartani. Az a beszéd, hogy ez által Olaszországba is el fogna menni Sándor Császár ő Felsőge, egészen megszünt. A két Császárné is oda hagyták ezen alkalmatossággal Petersburgot, 's Wajmár, Stuttgart, és Belgium felé vették útjokat az oda férjhez adott Nagy Hertzegasszonyoknak, az Özvegy Császárné leányainak, meglátására.

Frantzia Ország.

Párisi levelek említették vala a folyó hónap 5-dikén, hogy Gen. Donadicu Párisba jöven ott a Gen. Canuel dolgában a kikerdező Biró elejébe hivattatott, 's mint tanú, kérdőre vonatkoztatott volna. Megolvasván a nevezett Generalis ezen öteltető tudósítást az újságlevelekben, mindjárt más nap (6-dikban) kihirdette a Quotidiennében, hogy ő nem úgy, mint tanú, hanem mint részese az összcsekvésnek, úgy állítottatott elő a kikerdeztetésre.

Német Ország.

Göttingából így irtak Sept. 5-dikén: — „A rend és tsendesség itt egészen helyre állván, mindenek a régi módon folynak: de a megkárosodás, melyet a polgárok és professorok a tanulóknak nagyobb számának eltávozására miatt, kik között sok gazdag ifjak voltak, szenvednek, tart és tartani is fog mind addig, valaméddig a tanulóknak Göttingáról való határozása, melyet ők *Witzenhausenben* tettek, meg nem másoltatik, vagy el nem töröltetik. Legkedvetlenebb ezen boldogtalan történetben az, hogy az, egy kis tsékélység által, melyet mérséklettséggel könnyen el lehetett volna háritani, nagy hirtelenséggel ily nagyon felmérgeztetett 's boszszuállásra indított tanulókat, a nagy felhevülésben a hibás mézárónak házát

elvértették, 's az ő egészen ártatlan szomszédjának házát rontották össze; 's hogy hibájokat jóvá tegyék, most tsak nem régeben azt tselekedték, hogy a valóságos bünösnek, ki az egész lármának okozója volt (Krisch nevű mézárónak) kertyire egy setét éjtzakán reá mentek, 's a mit ott találtak, a földön kívül mindent semmivé tettek. A mit tövestől kitéphettek mindent kitéptek, a fákat kivagdalták, 's azolta semmit se szollanak, se azt hogy ők tselekedték, se azt, hogy nem. A lakosok pedig az előbbeni félelmet 's rettegést, melyet a tanulóknak néltiek okoztak, még el nem felejtván, most ezekbe se jut, hogy a fiatal urak ellen panaszra mennyenek. A lármázáskor törvényt-tanító Professor Bauer volt a Prorektor; azolta Professor Tychsent akarták tenni, de nem valóta fel a villongó környülállások miatt. A Hannoverai születésű ifjak, a kik tanulásokat itt folytatni kéntelenitetnek, minden mesterséggel azori vannak, hogy az Universitást minél hamarabb ide hagyassák. A kiknek hazamenetelét szülőjök, vagy tutóvjok, gondviselőjök, helyes okon kívánna, a Hannoverai Ministeriumtól köteleztetik, irásban való instanzia által, kérni. — Melly sok alkalmatlanságot, kedvetlenséget, 's kárvallást okozott itt egy kis lábelőtt járó gyerekek feldöntése!“

Aachenben Aug. 26-dikán kiásatata a Pruszszus Országlószék azon épületnek fundamentum köve alól, melyet ott a Frantzia Országlószék a Prefektúra számára építtetni kezdett volt, 's azt az olom vagy on ládatskát is kinyitatta, melybe az emlékezet pénznemek tétetve voltak. Minden benne találtatott dolgok jegyzökönyvbe irattattak, a hol egyebek közt ezen pár megjegyzéstérdemlő sorok is előfordúlnak: — „Letétetett 1812-ben Augustus 12-dikén, mikor a Császár az

Orosz Birodalomban, a' nagy armadát vezérelvén Európának törvényeket dik-
tált."

A' Bádeni Nagy Hertzegeknak ada-
tott Constitúció (*Folytatás*). —

IV. — *A' Rendek munkálódásá-
nak kiterjedéséről.* 55. §; A' Rendek-
nek helybehagyása nélkül semmi adózást
kiírni és felvenni nem lehet. 54. §; Az
adót illető törvény rendszerént két esz-
tendőre hozatik. Az oly adózások mind-
azonáltal, mellyekkel hosszabb időre
való kötések szoros függésben vannak,
az azokat illető *Contractusok*' idejének
eltelése előtt nem változtathatnak meg.
55. §; Az adózást illető jóvállással egy-
gyütt, a' Státusnak következő esztendő-
re való költségei 's jövedelmei (*Bud-
get*), 's annak felszámlálása, hogy az
előbbeni esztendőkre rendeltetett pénz-
ek mire fordítottak, a' Kamaráknak ál-
taladattatnak. Ebben semmi oly titkos
kiadások elő nem fordulhatnak, melyről
a' Nagy Hertzegnek az egyyik Státusmi-
nister által aláíratott bizonyítása nem ta-
laltatna, affelől, hogy az a' summa a'
Státusnak valóságos javára fordítottatott lé-
gyen, vagy fog fordítani. 56. §; A'
Rendek az adózásban való megegygye-
zést semmi feltételekkel össze nem köt-
hetik. 57. §; A' Rendeknek helybeha-
gyása nélkül semmi féle költsönvétel nem
törvényes. Kivétetnek az oly költsönö-
zések, mellyek által csak a' Státus' meg-
határozott jövedelmei a' Státus' költsé-
gére nézve anticipáltatnak; hasonlókép-
pen az Amortisatziónalis Kassa' költsön-
vétele is, melyre neki a' fundáltatás' tör-
vényei által hatalom adattatott. A' Stá-
tusnak előre el nem látatott rendkívül
való szorgató szükségéit illető esetekre
nézve, melyeknek mennyisége csak an-
nyi, hogy a' Rendek' öszszegyűjtetésére
kivántató költséget meg nem érdemlené,
de a' melyre a' Rendek által adatott költsö-

nözési Votum ki nem terjed, a' fennálló
Biztosság' tagjai többségének megegy-
gyezése elégséges arra, hogy ezen sum-
ma költsön felvételtethessék. Mind ezek
a' foglalatosságok a' közelébbi gyűlés-
nek elejébe terjesztetnek. 58. §; A' Ren-
deknek helybehagyása nélkül a' Státus-
nak egy Uradalmát se' lehet elidegeníte-
ni. Kivétettnék az adósságfizetésre már
meghatározatott elidegenítések, árenda-
fizetésnek megváltása, örökösítések, tész
és bérfizetések, dolgozás' megváltása,
szükségtelen épületeknek 's a' szomszéd
Státusokban találtató jószágoknak és jö-
vedelmeknek eladása, 's mind azok az
elidegenítések, mellyek a' Státus' gaz-
dálkodására való tekintetből az ország'
culturájának előmozdittatására, vagy va-
lamelley káros gazdálkodásra való tekin-
tetből tétetnek. De az ezekből bejövő
summát is új szerzeményekre kell fordí-
tani, vagy pedig az adósságok' kassájába
kell belenni, hogy interes forduljon raj-
tok. Kivétettnék az olyan tserék és el-
idegenítések is, mellyek valamelly tulajdo-
ni avvagy szolgálati állapotból követke-
zett pénznek elvégződésére szolgálnak;
továbbá a' visszaesett, thronusi, ritteri,
és Cameralis feudalitásoknak ugyan azon
Régens' idejében való kiadattatások, a'
ki alatt visszaestek. Minthogy ezen és
az 57-dik tikkely által az 1806-ban Ok-
tóber' 1-ső és Nov. 18-dik napjaikon ki-
jött 's a' Státus' adósságait 's jóvainak
elidegenítését illető *Pragmatica san-
ctioknak* célzásai egészen elértet-
tek, erre nézve ezeknek kötelező ereje,
azon naptól fogva, mellyen a' Constitu-
tzió lábra állittatik, egészen megszű-
nik. 59. §; Ambár az Uradalmak, a'
Státusok' és Fejedelmek' jusaiknak kö-
zönségesen megesmert princípiumjaik
szerént, a' Régensok' 's az ő familiájik'
patrimonialis tulajdonaik légyenek, és mi
azokat ezen tulajdonságokban, mint fa-
milia' feje, tartozó kötelességünk szerént

ezennel kifejezett módon megerősítjük: mindazonáltal mi ezeknek jövedelmét, a' házuk' tartására abból rendeltetett sum-
mát 's az egyéb rajta fekvő terheket ki-
révén, mind addig, valaméddig finan-
zánk állapotjának helyreálltatása által
oly állapotban nem leszünk, hogy alatt-
valóinkon szívünk' legbelsőbb kívánsága
szerént könnyebbíthessünk, továbbá is
a' Státus' terheinek pótoltatására fordít-
latni engedjük. A' mi Házuk' költsége
a' Rendek' megegyezése nélkül soha
feljebb nem emelthetik, 's a' Nagy Her-
tzege' megegyezése nélkül soha lejjebb
nem szállíthatatik. 6o. §; Minden ör-
vényjovallás, melly a' finantziát illeti,
a' második Kamara' elejébe küldtetik,
's csak azután, ha ez azt elfogadta, vi-
tethetik az első Kamara' elejébe, hogy
voksolás által, egészen és minden meg-
változtatás nélkül elfogadja vagy el ne
fogadja.

(A' többi következik.)

*Egy nagyon új Ujság Eszaki Amé-
rikából.*

Havannából ezeket írják Junius'
26-dikán: — „A' mi Vice-Királyunk'
Adjutánsa éppen most jöve-meg a' Si-
bylla nevű fregáthajón *Vera-Cruz*ból,
's oly tudósításokat hozza onnét, hogy
Galvestownban (lásd feljebb) a' Ge-
nerális Lallemand 's egyéb Frantziá-
k' kormányozása alatt, egy oly expedi-
tziót készítenek kivezéshez, a' melly
3000 emberekből áll, 's Bonaparté-
nak legjobb tisztjei által vezéreltetik.
Ugy látszik, hogy Mexikóba, a' min-
den nemzetekből való szerentekisértők'
összeegyelekezésének közepe' pontjára
előzelnének ezen expedítzióval.“

Buenos-Ayresből írják, hogy a' Por-
tugallus seregek Montevideóban nem
hogy mint híreltetett, nagyon gyengék
volnának, hanem 10 vagy 12 ezerre szám-
láltathatnak, 's naponként terjeszkednek
kijebbkijebb. Május' 1-ső napján Co-
lonia-del-Sacramentóban a' Spanyol zászló-
t letépték, 's Portugallus zászlót szur-
tak-fel helyébe.

B é t s.

A' Bétsből Posonyba 's onnét Pestre
kivezett *Bernard Gözhajójáról* (mint
ezt ennelutánna közönségesen nevezni
fogjuk), szép jegyzések jöttek-ki a' Budai
Német újságlevelekben. Megérdemli ezen
hajó, hogy *Bernard Gözhajójának* ne-
veztessék, azért, hogy ebből a' gőz-erő-
nek közönséges malhinai principiumain
kívül az Amerikai 's Angliai gőz-hajók'
alkatása' módjával igen kevés megegy-
ező találtatik, 's ennek amazok felett
való elsőségét csak ez egymegjegyzésből
is által lehet látni, hogy azzal a' melha-
nikai alkatással, mellyel a' nevezett ide-
gen hajók építetve vannak, ezeknek ha-
josan vagy éppen nem is lehetne a' Du-
nán hasznokat venni. Hogy ezen külö-
mlyen nagyon hasznos találmánynak a' Du-
na vizén is jó resultatumai lehessenek,
elkerülhetetlenül megkívántattak hozzá a'
Bernard úr' jobbitásai. Azon gőz-hajók,
mellyeket Bernard úr' a' jövő nyárig
a' Dunán való hasznovételre kiállítani
szándékszik, oly erővel fognak bírni,
hogy 10,000 mázsa terhet vihessenek a'
vizen felfelé, a' könnyű, vagy csak útasokat
vivő gőzhajók pedig, oly nagy sebesség-
gel fogják ezen útat tenni, hogy Bétsből
Pestre 12, 's Pestről Bétsbe 18 óra alatt
érkezzenek le 's fel.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
September' 15-dikén 252½ — 16-dikén 251½ — 17-dikén 251½ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesti Hazai levelelben ilyen hazai történetekről tudósítottunk: —

Székes Fejérvárról Sept. 4-dikén bocsátották szélyel nyugodalomtartásra a' tanuló ifjuságot, a' melly Oskolai pompát F. T. Worum József Püspök úr ő Nagysága ékesítette előlülésével 's a' jutalmaknak kiosztásával. Diszesítettek ugyan ezen pompát a' sok vendégében kívül négy derék tanuló ifjak, a' kik szorgalmatosságoknak 's Tanítóik munkás iparkodásának bizonyosságául Déák beszédeket tartottak. Nagy ditséretére említették a' Tanító uraknak, a' Zirczi Apáturság T. T. Szerzeteseinek ő Atyaságoknak, hogy ezen Oskola az ő fáradhatatlan iparkodások után szemlátomást gyarapodik, mint ezt a' tanulók' számának nevelkedéséből is tapasztalhatni a' tudósítónak megjegyzése szerint, a' melly számosodás öt esztendőknélcfolyta alatt általjában százra telt.

Szathmáron Sz. Péter-Pál innépe 's a' F. T. Püspök Klobusitzky Péter ő Nagysága neve napja egygyütt innepeltetvén, ezen ájtatos pompát különösen a' betsesítette a' nevezett újságlevelek' tudósítója szerint, hogy Ájtatos Oskolabeli Szerzetes T. Takáts István úr által két Sidó testvérek kereszteltettek-meg, kiknek a' tanítójok is ő volt a' hit' tudományában, 's ugyan ő most is öt külömbkülömb vallású és korú személyeket oktat a' Catholika hitre.

A' N. Károlyi Gymnasium F. T. Elöljáróji Aug. 8-dikán tartották szomerü halotti tiszteletét kedves emlékezetü Tudományi Fő Igazgatójoknak, néhai Tokody György Királyi Tanácsos urnak,

melly alkalmatossággal F. T. Mészáros László úr az Ájtatos Collegium' Rectora halotti misét, F. T. Seftsik Aloys Director úr pedig ditsóító misét mondottak. A' harangok valamint a' Piarista Atyáknál úgy a' Görögöknél és Oláhoknál is egy egy oráig vonattattak. A' Vármegye' 's Uraság tisztjei is meghivatattak 's meg is jelentek a' tisztelet-tételle.

Ugyantsak N. Károlyban a' Magyar theatromi társaság játékkal tisztelte-meg az ifjú Gróf Károlyi István neve napját, melynek nézésére, szép idő lévén, falukról is számos vendégek gyülekeztek özsze,

Temesváron Sz. István napján, Méltóságos Ürményi Ferentz Cs. Kir. Kamarás, Udvari Tanácsos 's az ott lévő Kir. Kamara' Igazgatószéke' Elölülője számos előkelő özszezhivattak' jelenlétében 's szép beszédartással függesztettefel Bonai Imre Fejér Templomi első Kir. Sótiszt urnak a' mejjére azon közép nagyságú arany érdempénzt, mellyel ötlet Császár és Király ő Felsége 58 esztendőig tartott hív és hasznos szolgálataiért megjutalmaztatni 's megtisztelni méltóztatott. — A' megtiszteltetett öreg Sótiszt úrhoz intézett szavait, ezen szökon-vegezte a' nagy méltóságú Elölülő: — „Tiszteletessé teszi az Urat már magában is idős kora; még tiszteletesebbé azon ritka eset, hogy olly sok esztendőig köz tiszteget viselt; végnélkül emeli pedig az Ur tiszteletét Fels. Uralkodónknak képe, melly egész méltósággal az Urnak melyét diszesíti. Mellyre tekintvén nem tartóztathatom-meg magamat, hogy ezen mélyen érzett felkiáltásra ne fakadjak: Isten tartsa-meg sok, sok esztendőig a' mi jóságos Ferencz Császárunkat, és Királyunkat!”